

A Magyar Köztársaság nevében

A Fővárosi Bíróság

a dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd (Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda) által képviselt
Quantum Invest Zrt. (Budapest) felperesnek

a dr. László Ildikó Katalin ügyvéd által képviselt

Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) alperes ellen

versenyügyben hozott VJ/065-040/2010. számú közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perben meghozta a következő

Í T É L E T E T

A bíróság a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy az állami adóhatóság külön felhívására fizessen meg 262.000 (kétszázhatvankettőezer) forint le nem rótt kereseti illetéket, valamint az alperesnek tizenöt napon belül 30.000 (harmincezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül a Fővárosi Ítéletáblához címzett, a Fővárosi Bíróságon három példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye.

I N D O K O L Á S

A 2008-ban alapított felperes főtevékenysége egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység, 2010. június 16. óta foglalkozik a külön jogszabályban nem szabályozott fogyasztói csoportok szervezésével. Felperes nyolc fogyasztói csoportot működtet, 1-20 éves futamidőkkel. A felperes 2009. évben elért nettó árbevétele 47.271.000 forint volt.

A fogyasztói csoport önkéntes, ideiglenes vásárlási társulás, amely szerencseelemet is hordozva a részletre történő vásárlás speciális előtakarékosági formáját kombinálja, célja, hogy az adott csoport egyes tagjai meghatározott áruk (ingó vagy ingatlan dolog) tulajdonjogát a csoport segítségével megszerezzék. A csoport tagjai vállalják, hogy határozott ideig bizonyos összeget fizetnek be havonta. A fogyasztói csoportokban való vásárlás a hagyományos hitelre történő vásárlástól különbözik, mert a szervező által meghatározott időközönként megrendezett közgyűléseken tartott sorsolásokon és/vagy előtörlesztés vállalása következtében dől el az, hogy a csoport tagjai közül kinek nyílik lehetőség az ingó vagy ingatlan megvételére. Lehet, hogy a fogyasztói csoport tagja csak hónapokkal, vagy évekkel a csoporthoz történő csatlakozás után jut vásárlási lehetőséghez. A felperes által szervezett fogyasztói csoportokra alkalmazott Részvételi Szabályzatban a fenti jellemzők megfelelően tükröződnek.

A felperes az országos terjesztésű Blikkben 2010. júniusban két alkalommal, a Borsban 2010 júniusban hat, júliusban kilenc, augusztusban két alkalommal, a Budapesten és más városokban elérhető Metropol című napilapokban 2010 júniusban három, júliusban öt, augusztusában hat alkalommal, továbbá a Helyi Téma című hetilap Pest megye észak-keleti és dél-nyugati, valamint érdi kiadásában 2010 júliusában egy-egy alkalommal jelentette meg reklámjait az alábbi formák valamelyikében.:

- „PÉNZT SZERETNE? HÍVJON MINKET! Kamatmentesen és kezelési költség nélkül, csak nálunk! 200 000 Ft-tól akár több millióig! 1 évtől akár 20 évig! Pl.: 500 000 Ft akár 2083 Ft/hó-tól Vásárlói csoport mindenkinek!”

- „PÉNZT SZERETNE? HÍVJON MINKET! Kamatmentesen és kezelési költség nélkül, csak nálunk! 1 évtől akár 20 évig! Pl.: 500 000 Ft akár 2083 Ft/hó-tól Vásárlói csoport mindenkinek!”

- „PÉNZT SZERETNE? HÍVJON MINKET! Mi mindenkinek tudunk pénzt adni! Akár kamatmentesen és kezelési költség nélkül, csak nálunk! 1 évtől akár 20 évig! Pl.: 250 000 Ft akár 1041 Ft/hó-tól 500 000 Ft akár 2083 Ft/hó-tól 1 000 000 Ft akár 4157 Ft/hó-tól 5 000 000 Ft akár 20 835 Ft/hó-tól Hitelközvetítés és vásárlói csoport szervezése! A tájékoztatás nem teljes körű. A pénzhez jutásnak feltételei vannak.”

- „1 évtől akár 20 évig! Pl.: 250 000 Ft akár 1041 Ft/hó-tól 500 000 Ft akár 2083 Ft/hó-tól 1 000 000 Ft akár 4157 Ft/hó-tól 5 000 000 Ft akár 20 835 Ft/hó-tól PÉNZÜGYI GONDJA VAN? MEGOLDJUK! Hitelközvetítés és vásárlói csoport szervezése! A tájékoztatás nem teljes körű. A pénzhez jutásnak feltételei varinak.”

- „PÉNZ! PÉNZ! PÉNZ! Fix törlesztés, akár költségek nélkül is! BAR listásoknak is! PL: 250 000 Ft akár 1041 Ft/hó-tól 500 000 Ft akár 2083 Ft/hó-tól 1 000 000 Ft akár 4157 Ft/hó-tól 5 000 000 Ft akár 20 835 Ft/hó-tól 1 évtől akár 20 évig! Az első 3 havi törlesztő részletet most mi fizetjük Ön helyett! A részletekért hívja üzletkötőinket! Hitelközvetítés és vásárlói csoport szervezése! A tájékoztatás nem teljes körű. A pénzhez jutásnak feltételei vannak.”

Az alperes 2010. július 12-én vizsgálatot indított a felperes fogyasztói csoportokkal kapcsolatos tájékoztatási gyakorlata tárgyában. A 2010. július 8-án hozott VJ/065-040/2010. számú határozatában megállapította, hogy felperes a 2010. június 16. és 2010. szeptember 22. között fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, nyomtatott sajtóban megjelent reklámjaival fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott. Határidővel megtiltotta a nyomtatott sajtóban 2010. szeptember 22. előtt megjelentetett kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósuló magatartás további folytatását, és kötelezte a felperest 4 700 000 Ft bírság megfizetésére.

Indokolásában a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (Fttv.) 3. §-ának (1) és (3) bekezdés, valamint 6. §-ának (1) bekezdésére hivatkozott, a jogsértést az Fttv. 3.§ (1) bekezdésével azonosította. Ismertette a fogyasztói csoportok szervezéséhez, működtetéséhez kapcsolódó bírósági joggyakorlatot, valamint saját joggyakorlatát (19-20. pont). Megállapította, hogy a vizsgált reklámokkal megcélzott fogyasztók két elkülöníthető csoportba sorolhatók: az első személyi körbe azok a kiszolgáltatók tartoznak, akik a hitelintézetek szolgáltatásaiból nem részesülhetnek, a második csoportba e személyi körön kívül eső fogyasztók tartoznak. Az Fttv. 4. §-a (1) bekezdésre utalva kiemelte többek között, hogy az összetett fogyasztói folyamatban az eredményt nem lehet egy tisztán racionális megfontolás következményének tekinteni, az a fogyasztó is ésszerűen tájékozott, aki nem kételkedik a reklámokban alkalmazott állításokban, a döntési folyamat nem racionális elemeinek szerepe pedig felértékelődik a különösen kiszolgáltatóknak minősülő fogyasztók esetében.

A reklámok szerepét illetően hangsúlyozta, hogy a fogyasztói döntési folyamat egyes szakaszait is védi a jog, a figyelem felkeltése sem történhet tisztességtelen módon; a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó rávehető a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára. Rögzítette, hogy felperesnek a nyomtatott sajtóban megjelent vizsgált reklámjai alkalmasak voltak a fogyasztói döntés befolyásolására, amelyet már az igazol, hogy a felperes folyamatosan szükségesnek ítélte jelentős költséggel a leendő ügyfelekkel való kapcsolatfelvétel alapját jelentő reklámok közzétételét. Kiemelte hogy a reklámokban használt „pénzt szeretne? hívjon minket!”, „pénzügyi gondja van? megoldjuk!” és „pénz! pénz! pénz!” szlogenek a kiszolgáltató, elsődleges - a 2010. szeptember 17. után a Bors című lapban közzétett reklámokban a „BAR listásoknak is” közléssel közvetlenül is megszólított - célcsoport figyelmét irányították rá a hirdetésre.

Megállapította, hogy a fogyasztó részére kínált összeg mértékére és a fogyasztó által havonta fizetendő összegre, a kamatmentességre, a fix törlesztésre, a törlesztő részletre utaló, továbbá a „pénzt szeretne?”, illetve „pénzügyi gondja van?” kérdést, illetve a „pénz! pénz! pénz!” közlést szerepeltető reklám összhatásában azt fejezi ki, hogy a szolgáltatás igénybevétele esetén a fogyasztó azonnal hozzájuthat az általa igényelt összeghez, amit havonkénti törlesztéssel fizet vissza, és ezen nem változtat annak esetleges reklámbeli közlése, hogy „a pénzhez jutásnak feltételei vannak”, mivel a pénzhez jutásnak általában tudottan vannak feltételei.

Rögzítette, hogy a reklámokkal megcélzott, jellemzően jelenbeli pénzügyi gondjaikra megoldást kereső fogyasztók számára a reklámokból nem volt felismerhető hogy a kívánt dolog előtörlesztésvállalással, szerencsével, esetleg 20 év elteltével (kamat nélküli előtakarékossággal), egyfajta belső hitelezés útján válhat elérhetővé, és egyes reklámokban az „1 évtől akár 20 évig” kifejezés sem arra vonatkozott, hogy az igénybe venni kívánt szolgáltatás 1 és 20 év közötti időtartam alatt érhető el, hanem arra, hogy a havonta visszafizetendő összeg futamideje tart eddig. Az sem volt felismerhető, hogy a vásárlási jog lehetősége a többi csoporttag magatartásától függ. A reklámokban annak megjelenítése tekintetében, hogy a hirdetés nem teljes körű, megállapította, hogy ez önmagában nem szünteti meg a reklámok jogsértő jellegét, továbbá alkalmatlan a reklámok jogsértő jellegének megszüntetésére a „hitelközvetítés és vásárlói csoport szervezése” kifejezés is, mert abból a fogyasztók előtt nem válik ismertté a reklámozott szolgáltatás tényleges természete. Megállapította, hogy a kereskedelmi kommunikáció problematikus voltára utal, hogy a fogyasztói csoportokba belépett fogyasztókhoz képest magas volt a felmondással élők, illetve a havidíjat nem fizetők aránya. A felperes észrevételeire figyelemmel kiemelte, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének határozata nem releváns, a jogsértés megállapításának nem feltétele a fogyasztói panaszok létezése.

A jogsértéstől eltiltás tekintetében az 1996. évi LVII. törvény (Tpvt) 77. §-a (1) bekezdésének f) pontjára hivatkozott, a bírságkiszabás körében pedig a Tpvt. 78. §-ának (1) és (3) bekezdéseire. Súlyosító körülményként értékelte, hogy a jogsértő kereskedelmi kommunikációk közzététele több mint három hónapon keresztül zajlott nagyfokú intenzitással, jelentős példányszámú, a fogyasztók széles körét elérő lapokban, a megcélzott, illetve elért fogyasztói kör részben az átlagosnál sérülékenyebb, a szolgáltatás bizalmi jellegű, a kereskedelmi gyakorlat hatása a jogviszony időtartamát tekintve időben elhúzódó, a felperes magatartása felróható.

Enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a fogyasztók a szerződés megkötéséig további információkhoz juthatnak a fogyasztói csoport működésével kapcsolatban, ugyanakkor - figyelemmel a felmondott szerződések, nem fizető ügyfelek arányára - a tájékoztatási folyamat egésze sem problémamentes.

Nem fogadta el enyhítő körülményként azt a felperesi észrevételt, mely szerint a fogyasztói csoportok szervezése felperesnek nem főtevékenysége, mert a szakmai gondosságnak megfelelően elvárható lett volna felperestől az előzetes tájékozódás, másrészt pedig felperes a jogsértő reklámok hatására vele kapcsolatba kerülő fogyasztó döntéseit nem kizárólag a fogyasztói csoportokkal összefüggésben befolyásolhatja. Nem fogadta el azt a felperesi felajánlást sem enyhítő körülményként, amely szerint felperes kész módosítani hirdetési tevékenységét.

A bíróság összegének meghatározása során figyelembe vette a jogsértő kommunikációs eszközök alkalmazása kapcsán felmerült ismert költségeket, és felperesnek a fogyasztói csoportok szervezése révén elért bevételét azzal, hogy a szankcionálás preventív célját is figyelembe véve a kiszabható legmagasabb összeghez közeli mértékben határozta meg a bírságot.

A felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését kérte, perköltséget igényelt. Az alperes határozati megállapításaira is utalva észrevételezte, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény nem tér ki a fogyasztói csoportok intézményére.

Sérelmezte, hogy az alperes határozatában részletesen taglalta, hogy a kifogásolt reklámok hol, hány alkalommal és milyen tartalommal jelentek meg, azonban csak szűkszavú, az üzleti életben szokásos reklámozási magatartások többségével összeegyeztethetetlen útmutatást adott a helyes kommunikációs gyakorlatra vonatkozóan. Előadta, hogy a reklámozással a gyártó vagy szolgáltató arra törekszik, hogy népszerűsítse a termékét, nem pedig arra, hogy a termék negatív tulajdonságait kiemelve (példája szerint egy sportautó reklámjában hangsúlyosan kellene feltüntetni a magas üzemanyag fogyasztást). Álláspontja szerint az alperesi érvelés mellett a reklám csak akkor nem lenne megtévesztő, ha a hirdetés a kérdéses termék valamennyi negatív tulajdonságát feltüntetné, beleértve az általános szerződési feltételek részletes ismertetését is, melyet azonban a piac többi szereplője, bankok, személygépkocsi gyártók sem tesznek meg. Hangsúlyozta, hogy a fogyasztók a szerződéskötést megelőzően - az általános szerződési feltételek megismerhetőségét is figyelembe véve - teljes körű tájékoztatást kapnak a szolgáltatásról, melyet az alperes is enyhítő körülményként értékelt, felperes az alperes konkrét iránymutatása hiányában is jóhiszemű magatartásra és az irányadó jogszabályok betartására törekedett. Álláspontja szerint kereskedelmi kommunikációja megfelelt az azzal szemben támasztott jogszabályi kritériumoknak, pontos és hiteles információkat adva az általa nyújtott szolgáltatásról, a konstrukció egyediségéről. Álláspontja szerint az alperes határozat ellentétes a 2004. évi CXL. törvény Ket. 1.§, 3.§, 4.§ és 105.§ rendelkezéseivel.

A bíróság összegének jogszerűségét vitatva egyrészt az alperes által hasonló tárgykörben más vállalkozásokkal szemben alkalmazott jogkövetkezményekre, másrészt pedig arra hivatkozott, hogy felperesnek árbevétele nem kizárólag fogyasztói csoportok szervezéséből keletkezett.

Az alperes a kereset elutasítását, perköltsége megtérítését kérte. A határozatában foglaltakat fenntartva hangsúlyozta, hogy a vizsgált reklámok nem feleltek meg a határozat 21. pontjában ismertetett elvárásoknak; a reklámok megtévesztőek, mert azok olvasásakor - a szövegben lévő kifejezések mindennapi értelmét figyelembe véve - a fogyasztóban nem merül fel kétely a tekintetben, hogy a hitelt azonnal megkaphatja; felperes érvelését elfogadva a reklámban bármit lehetne állítani ha utána egyéb úton lehetőséget biztosít a fogyasztóknak valamennyi információ megismerésére. Utalt arra, hogy a szerződéskötést megelőző információhoz jutást a bíróság kiszabása körében enyhítő körülményként értékelte. Előadta, hogy a kizártak/elálltak/szerződést felmondók magas aránya a kereskedelmi kommunikáció aggályos voltára utal, a bankok piaci magatartásának vizsgálata a pert nem érinti, a határozatból a bírságszabás során figyelembe vett enyhítő és súlyosító körülmények megállapíthatók.

A kereset nem megalapozott.

A bíróság az alperes határozatát az Fttv. 19. § c) pontja folytán alkalmazandó Tpv. 83. § (1) bekezdése, valamint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 324. § (2) bekezdés a) pont alapján a kereseti kérelem által behatárolt körben vizsgálta felül.

Az Fttv. 3. § (1) bekezdése értelmében tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.

Az Fttv. 3.§ (2) bekezdése alapján tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.

Az Fttv. 3.§ (3) bekezdése: A (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

Az Fttv. 6. § (1) bekezdése szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas: a) az áru létezése, természete, figyelembe véve a termékmegnevezésére vonatkozó jogszabályi előírásokat is, b) az áru lényeges jellemzői, így különösen ba) kivitelezése, összetétele, műszaki jellemzői, tartozékai, bb) mennyisége, bc) származási helye, eredete, bd) előállításának vagy szolgáltatásának módja és időpontja, be) beszerezhetősége, szállítása, bf) alkalmazása, a használatához, fenntartásához szükséges ismeretek, bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei, bh) veszélyessége, kockázatai, bi) környezeti hatásai, bj) az egészségre gyakorolt hatása, vagy bk) tesztelése, ellenőrzöttsége vagy annak eredménye, c) az áru ára, illetve díja, az ár, illetve díj megállapításának módja, különleges árkedvezmény vagy árelőny megléte, d) az áru igénybevételéhez kapcsolódó adómentesség, adókedvezmény vagy más adóelőny, e) az áruhoz kapcsolódóan valamely szolgáltatás, alkatrész, csere vagy javítás szükségessége, f) az áruhoz kapcsolódóan biztosított ügyfélszolgálat és panaszkezelés, g) a vállalkozás vagy képviselőjének személye, jellemzői és jogai, így különösen az ilyen minősége, a jogállása, társulásokban való részvétele és kapcsolatai, vagyona, szellemi alkotásokon fennálló jogai és kereskedelmi tulajdonjoga, engedélye, képesítései, díjai és kitüntetései, h) a vállalkozás kötelezettségvállalásának mértéke, a kereskedelmi gyakorlat indítékai, az értékesítési folyamat természete, a szponzorálásra, a vállalkozás vagy az áru jóváhagyására vonatkozó bármely állítás vagy jelzés, vagy i) a fogyasztó jogai, illetve a fogyasztót az ügylet folytán esetlegesen terhelő hátrányos jogkövetkezmények kockázata.

A bíróság megállapította, hogy az alperes a tényállást helyesen állapította meg, és abból megalapozott következtetést vont le arra, hogy az Fttv. 3.§ (1) bekezdését a felperes megsértette, az egyes kereseti vitatásokat a bíróság az alábbiak szerint értékelte.

Az alperes határozatának indokolása jogtörténeti áttekintést tartalmaz a fogyasztói csoportokról közelmúltban hozott, majd hatályon kívül helyezett jogszabályokról (6. pont) azzal, hogy a 2007. évi CXXXV. törvény a fogyasztói csoportokról nem rendelkezik. Az ügy érdemét tekintve azonban

sem a határozat indokolásának e része, sem az arra vonatkozó felperesi előadás nem releváns. Az alperes hatáskörét illetően az Fttv. 10.§ (3) bekezdés, 11.§ (1)-(2) bekezdéseinek volt jelentősége, mely tekintetben felperes vitatást nem adott elő, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által korábban piacfelügyeleti jogkörben hozott (felperes által a közigazgatási eljárásában csatolt) határozat pedig az alperest nem kötötte.

Az alperesnek nem feladata a tisztességes kereskedelmi gyakorlatnak megfelelő tartalmú reklám meghatározása, ilyen hatásköri norma nincsen, ezért döntésének indokolása sem tekinthető hiányosnak e vonatkozásban. Az üzleti életben szokásos reklámozási gyakorlatnak nem mond ellent az a határozatban megfogalmazott elvárás, hogy a tájékoztató reklámban a meghatározott szabályok alapján igénybe vehető szolgáltatás valamennyi olyan releváns eleme megjelenítésre kerüljön, amely a fogyasztói döntésre lényeges hatással lehet. Az, hogy a fogyasztói csoport tagja nem azonnal juthat a reklámok főüzenetében kiemelt forráshoz, hogy annak időpontja a véletlentől is függ, egy racionális fogyasztó döntésére kihat. Közömbös, hogy e szempontot felperes a szolgáltatás „negatív tulajdonságának” tekinti-e, a tisztességes kereskedelmi gyakorlat e körülmény korrekt megjelenítését megköveteli. Irreleváns felperes hivatkozása arra, hogy alperes szerint a reklám csak abban az esetben nem lenne megtévesztő, ha a hirdetés a kérdéses termék valamennyi negatív tulajdonságát feltüntetné, beleértve adott esetben az általános szerződési feltételek részletes ismertetését, mert az alperes nem általában a reklámokról, hanem a felperes által alkalmazott reklámokról, a reklámok tartalmának a szolgáltatás jellemzőivel történt egybevetése alapján fogalmazta meg kifogásait a határozat 21-30. pontjaiban, melyekben nem az általános szerződési feltételek reklámokban való szó szerinti átvételének hiányát állapította meg. Az Fttv. 3.§ (2) bekezdés és 6.§ rendelkezésein keresztül az alperes által kiemelt 3.§ (1) bekezdésével ellentétes piaci magatartás olyan módon is megvalósulhat, hogy a vállalkozás reklámozott szolgáltatásának kifejezetten „negatív tulajdonságait” nem közli, különösen, ha a kitüntetett formában közölt előnyös tulajdonság a nem közölt hátrányos jellemző ismeretében az Fttv. 6.§ (1) bekezdés tekintetében releváns körben megtévesztő. A konkrét ügy sajátosságaira is figyelemmel mindezek alapján az ügy érdemét a felperes által kiemelt, a sportkocsik fogyasztására, vagy a banki hirdetésekre általában vonatkoztatott párhuzam nem érintette. A vállalkozásnak reklámozási gyakorlatát a reklám gazdasági funkciójától függetlenül kell tisztességesen alakítania, ezért nem volt relevanciája annak a felperesi előadásnak sem, amely szerint a reklámozással a szolgáltató arra törekszik, hogy népszerűsítse, eladja a termékét. A népszerűsítés módja nem vonatkoztatható el a közjogi normáktól.

A bíróság nem fogadta el azt a felperesi érvelést, amely szerint az általános szerződési feltételek szerződéskötés előtti megismerhetősége releváns az Fttv. 3.§ (1) bekezdés szerinti jogsértésnél. Az, hogy a felperes több nyomtatott sajtótermékben jelentős számban jelenítette meg az alperes által kifogásolt reklámokat, elégséges ok a reklámozás önálló kereskedelmi gyakorlatként való azonosítására. Az alperes nem tévedett, amikor a szerződéskötést megelőző felperesi tájékoztatást, az általános szerződési feltételek fogyasztó általi megismerhetőségének lehetőségét nem a jogsértés hiányaként, hanem a jogkövetkezmények (bírságkiszabás) körében értékelte.

A bíróság megállapította, hogy az alperes kifejezetten az ügy egyedi sajátosságait vette figyelembe, mert a felperes által érdemben nem vitatott tényekre (a nyomtatott sajtóban megjelent hirdetések tartalma, a felperes által működtetett fogyasztói csoport jellemzői) vonatkoztatta jogi indokolását, utalva több helyen (25., 26., 27., 28., 30., 34. pontok) a tényállásra (14-15. pont), a felperes adatszolgáltatására (11. pont), és felperes előadására (16. pont) a Ket. 1.§ (1) bekezdés megsértésére felperes ezért alaptalanul hivatkozott.

Az alperes helytállóan azonosította azokat a felperes által kínált szolgáltatásra jellemző ismérveket (belső hitelezés, szerencseelem, vásárlási jog megszerzésének előre nem látható ideje), melyek egy ésszerűen tájékozott (Fttv. 4.§) fogyasztó számára is relevánsak már a fogyasztói döntési folyamat kezdetén. Helyesen állapította meg alperes, hogy a vizsgált reklámokból mindez nem derülhetett ki, és alappal hivatkozott arra is, hogy a reklámok összhatásukban (külön-külön) alkalmasak voltak a hitelintézetektől forrást szerezni nem tudó - e vonatkozásban kiszolgáltatott - fogyasztók, de az ilyen értelemben sérülékenynek nem tekinthető fogyasztók megtévesztésére is. Egyetértett továbbá a bíróság azzal is, hogy a végső fogyasztói döntés érdekében további információk megismerésének szükségességére utaló részek a reklámok összhatását nem érintette, azok a szolgáltatás valós természetének pontos megjelenítésére alkalmasak nem voltak.

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapításának a negatív hatást közvetlenül vagy közvetve igazoló empirikus adatok feldolgozása nem kizárólagos feltétele, a perbeli esetben ugyanakkor az alperes e vonatkozásban a jogsértés hatására is okszerű következtetést vont le (határozat 30. pont).

A Ket. 3.§ és 4.§ rendelkezéseit felperes keresetében citálta, azonban azt, hogy álláspontja szerint az alperes e jogszabályhelyeket mennyiben sértette meg, nem fejtette ki. A rendelkezésre álló peradatok alapján a bíróság megállapította, hogy az alperes a Ket. 3.§ és 4.§ rendelkezéseit nem sértette meg. Felperes keresetlevelében idézte a Ket. 105.§ -t is, mely - tekintve, hogy a közigazgatási eljárás egyfokú volt - irreleváns.

A bíróság megállapította, hogy a felperes kereskedelmi kommunikációja nem nyújtott pontos és hiteles információkat az általa kínált szolgáltatásról, ezért az Fttv. 3.§ (1) bekezdés megsértésére alperes alappal hivatkozott.

A felperes a bírságkiszabás tekintetében utalt az alperes más ügyben hozott döntéseire, valamint arra, hogy a felperes tevékenységének csak egy része a fogyasztói csoportok működtetése.

A Tpv. 78.§ (1) bekezdés értelmében az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A vállalkozások társadalmi szervezetével, a köztestülettel, az egyesüléssel és más hasonló szervezettel szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tagvállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet. A (3) bekezdés szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

A Pp. 339/B.§ értelmében mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik.

Az alperes a Tpv. 78.§ (1) és (3) bekezdés alkalmazásával mérlegelési jogkörben határozta meg a

bírság összegét, a bíróság pedig nem mérlegelheti felül az alperes döntését, ha az a Pp. 339/B.§-ban felsorolt kritériumoknak megfelel.

A tényállást az alperes az alkalmazott anyagi jogi normák (Fttv. Tpv.) szempontjából lényeges vonatkozásokban feltárta, és az alperes határozata számos, a Tpv. 78.§ (3) bekezdésében nevesített mérlegelési szempontot tartalmaz, melyekre nézve a mérlegelés okszerű; a tényállás és a mérlegelés logikailag összhangban áll.

Az alperesi mérlegelés jogszerűségének nem meghatározó kritériuma a más ügyekben hozott határozatok figyelembe vétele, és az sem, hogy alperes mely vállalkozásokkal szemben, milyen vélelmezett jogsértés miatt indított vizsgálatot.

A bíróság nem vitatta azt a felperesi észrevételt, amely szerint a felperesnek nem kizárólag fogyasztói csoportok szervezésével összefüggően keletkezett árbevétele, és a vizsgálati jelentés alapján az is megállapítható, hogy 2009. évben felperesnek a fogyasztói csoportok működtetésével összefüggő árbevétele alacsonyabb volt a bírság összegénél, a bírság hozzávetőlegesen az utóbb említett árbevétel és a vizsgálattal érintett reklámköltségek összegével azonos.

E körülmény azonban a hatósági mérlegelés törvényességét nem érinti. Törvényi korlát hiányában a Tpv. 78.§ (1) bekezdés szerinti legmagasabb bírság attól függetlenül kiszabható, hogy a vállalkozásnak van-e a konkrét versenyfelügyeleti eljárásban nem vizsgált tevékenységi köre. A perbeli esetben a 4.700.000 forint bírság nem érte el a felperes 2009. évi nettó árbevételének 10%-át, a jogsértés tárgyi súlyát, időtartamát, intenzitását, hatását, a felperes felróhatóságát figyelembe véve az alperes mérlegelése a bíróság álláspontja szerint nem volt a keresettel érintett körben jogszabálysértő.

Összefoglalva, az alperes határozata a jogsértés megállapítása, és az alkalmazott jogkövetkezmények tekintetében is megfelelt az Fttv., Tpv., és a Pp. Kiemelt rendelkezéseinek, ezért a bíróság a keresetet elutasította.

Az ügyvéd által képviselt alperes perköltségét a felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdés alapján köteles az alperesnek megfizetni, amelynek összegét a bíróság a Pp. 79.§ (1) bekezdés és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) bekezdés és (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg, figyelemmel a pertárgy értékére, az ügy összetettségének mértékére, az alperes jogi képviselével felmerült munka időigényére, továbbá arra, hogy a perben egy, időben nem elhúzódó tárgyalásra került sor.

A bíróság a felperest - 4.700.000 forint pertárgyérték alapulvételével - a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdés értelmében kötelezte az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 43. § (3) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a) pont szerinti mértékű (282.000 forint), és a keresetlevélen bélyegben lerótt 20.000 forint kereseti illeték különbözetének (262.000 forint) megfizetésére.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 340. § (2) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2011. október 19.

dr. Huber Gábor s.k.
bíró